

Pe pošli prejeman:
za
selo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6 — 50
mesec : 2 — 20
V upravnistvu prejeman:
za
selo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1 — 70
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.
Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.
Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.
Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 168.

V Ljubljani, v četrtek, 24. julija 1902.

Letnik XXX.

Angleška pred kronanjem.

Dolgo je odlašal Edvard VII. Hotel je kot triumfator, kot junaki zmagovavec Bu-rov sesti na prestol. Meseci in meseci so pretekali, in Edvard je čakal zmage. Zdaj so se Buri udali in njihove puške romajo v angleška vojaška skladišča. Edvard stega roko po kroni! Bolezen ga je vrgla na po-steljico, slavnosti so se se odpovedale, a Edvard je zopet zdrav in hoče imeti krono na glavi.

Zdi se torej, da je vse rešeno. A An-glija sama nosi v svojem srcu že od časa, ko je odpadla od Rima, neko rano, katera se vsako stoletje večkrat bolešno razboli. To versko vprašanje se pojavlja tudi sedaj ob kronanju novega kralja.

Kralj mora priseči ne le kot posvetni vladar, ampak priseči mora tudi kot angli-kanski — papež. Saj ko je Henrik VIII. od-trgal Angleško od Rima, da je mogel za-vreči svojo pravo soprogo Katarino in se poročiti z njeno dvorno damo Ano Boleyu, ni mogel tega izpeljati drugače, kakor da je odpovedal pokorščino rimskemu papežu, ki zagovarja nerazdružnost zakona, ter sa-mega sebe proglasil za onega, ki more »v imenu božjem« raztrgati pred oltarjem skle-njeno dosmrtno zvezo. Od tega časa je An-glija ležala vedno bolj v protestantizmu, dasi je vsa državna cerkev vedno proti temu protestirala, da bi bila luteranska. A odpad od Rima je nujno tiral angleško oficelno »cerkev« vedno bolj v oni razpad, ki je znak krivoverskega protestantizma.

V novejšem času se pojavlja v Angliji versko gibanje »ritualizma«, katero se pri-bližuje vedno bolj katolicizmu. To je nujna posledica zgodovinskih in dogmatičnih studij, katera privajajo vsakega objektivno misle-čega Angleža do tega zaključka, da sta le krivica in nasilstvo odtrgala angleško ljud-stvo od katoliške vere ter mu usilila novo veratvo, katero so izdelali samopridni kralji in mogočnjaki.

Anglikanci zdaj premišljajo kraljevo prisego, v kateri stoji, da mora kralj braniti »the protestant reformed religion established

by law — protestantovsko reformirano vero določeno po zakonu.«

Anglikani pa pravijo, da njihova cerkev ni protestantovska, ampak katoliška, sicer ne rimska, vendar pa katoliška. Angličanom je katoliško ime častno ime, in ves njihov trud gre v to, da bi dokazali, da so oni tudi katoliški, ne le rimski papež. To na-glašajo v zborih in na ljudskih shodih. Saj so še pred kratkim v oxfordskem New col-lege v krasni kapelici vzdali spominsko ploščo Puseyu, kjer ga slave, da je bil »strenuus defensor catholicae ecclesiae — krepek branitelj katoliške cerkve«. Seveda, če se jim reče, kako to, da je njihova cer-kev vendar samo državna. pridejo v za-drego in se izgovarjajo, da so rimska, vzhodna in anglikanska cerkev enako upra-vičeni deli splošne svetovne katoliške cerkve.

Seveda so to nedoslednosti, a veselo znamenje je vendar, da se Anglikanci od-ločno branijo protestantizma, kateri se od dne do dne bolj cepi in ni še mnogo čez en teden, odkar je lord Halifax, predsednik društva »English Church Union« pozdrav-ljal zarjo bodočega združenja Anglije z Rimom.

Znani so boji, ki so pretresali angleški parlament zaradi tega, da se iz prisage čr-tajo mesta, ki so žaljiva za katoličane. Ri-tualisti in najboljši pristaši državne »etabli-rane cerkve« zdaj tudi niso zadovoljni s protestantovskim značajem prisage. Pač čudno, v kaka protislovja privede rade-odpad od resnice! Papeža ni hotela Anglija priznati za cerkvenega poglavarja, in zdaj je njen najvišji duhovni poglavar — krvavi, debeli, vseh zabav prenasajeni Edvard, ka-teremu politične stranke v parlamentu di-ktirajo, kako naj cerkvi načeluje!

Uspehi mažaronske stranke.

Iz Zagreba.

Skozi celih dvajset let trobi današnja mažaronska stranka po vlačnih časopisih — svojega časopisa namreč ni imela do letos — o velikih uspehih svojega delovanja.

Spčetka jej je neuki svet veroval, češ, ne-kaj mora vendarle biti na stvari, če se dan na dan hvali današnji zistem, a če še ni vse tako, kakor oni zatrjujejo, bi moglo s časoma vendar le biti. Toda obetanju se more le bedak veseliti, pravi hrvatska po-slovica, pa tako se je zgodilo tudi v tem slučaju. Hrvatski narod že dlje časa skuša, da so vsa obetanja mažaronske stranke glede boljših gmotnih odnošajev le slepila, a da se je v resnici dognalo ravno nasprotno. V zadnjih petnajstih letih je Hrvatska nazad-ovala razmerno nasproti Avstriji in Ogrske v gmotnem pogledu v tolikoj meri, da tega nazadka ne morejo nič več tajiti sami pri-vrženci mažaronske stranke. Saj so morali priznati v saboru, da se z dosedanjimi dohodki ne morejo nič več pokrivati stroški avtonomne uprave, ali z drugo besedo, da ima Hrvatska velik primanjkljaj v svojem gospodarstvu; v poročilu regni-kolarne deputacije so morali sami mažaroni povedati Mažarom očitno, da se na ta način ne sme nič več gospodariti na Hrvatskem, sicer pride kmalu velik polom. Tako so vodje mažaronski javno priznali, da je Hr-vatska nazadovala, a ne napredovala, da ni bilo uspehov nego neuspehov v obilju.

Temu najmerodavnejemu priznanju o neuspehu mažaronske politike so se pridru-žile pa tudi izjave dosedanjih mažaronskih opod, posebno še mestnih zastopstev iz Oseka in Zemuna, da ne naštevamo drugih. Mestno zastopstvo Oseka, po veličini dru-gega mesta za Zagrebom, se bori že več let za povoljne železniške zveze in železniške tarife, ker mesto silno nazaduje, četudi ima za trgovino najugodnejši položaj, pa je poprej tudi bil Osek vrlo znamenit za trgovino. Toda do dandanes se ni prebivavcem tega mesta izpolnila niti najmanjša želja glede tega vprašanja, in vendar imajo dva maža-ronska poslanca v hrvatskem saboru.

Še huje je pa z Zemunom. To mesto bi moralo po svojem položaju nasproti Be-lemgradu in na državnej meji postati pravi emporij za avstroogersko državo. In vendar ni tukaj o tem ne duha ne sluha. Mesto nazaduje od dne do dne. Vse prošnje in

predstavke na ogrsko in hrvatsko vladu so ostale neuslišane in najpravičnejše zahteve so odbili. Zdaj pa je mestno zastopstvo po-slalo v tem pogledu predstavko na hrvatski sabor, da se vsaj le ta zavzame za mesto. Mi vrlo dvomimo, da dobi mesto od te strani kakšno pomoč, vendar pa je zanimivo, kako se v tej predstavi toži mestno zastopstvo na zajedniško vladu, kako sistematično za-nemarja mesto Zemun na korist Ogrske. V Zemunu bi moral biti kontumac za živino iz Srbije, ali Mažari so ga predstavili tje v Budimpešto, pa se tako lahko prenašajo kužne živinske bolezni na Hrvatsko in Ogrsko, a vsled tega trpi posebno Hrvatska, ker se brani izvoz živine iz nje.

Zemun je hotel osnovati veliko klav-nico za izvoz mesa, toda ogrska vlada ni dovolila, zato je pa Belgrad postavil tako klavnico ter ima od tega dobička na mili-jone. Iz Zemuna je zabranjen direktni prelaz v Belgrad, kakor je nekaj bilo, in vsled tega trgovina silno trpi, toda Mažari ne do-volijo svobodnega občenja s Srbijo. Zemun je prosil že neštivilnokrat za brzovlak v Zagreb in nazaj, toda Mažari to prošnjo vedno odbijajo, ker se boje za svojo Bu-dimpešto.

Tako naštevajo Zemunci po redu vse svoje težkoče, ali vse bode brez uspeha, ker pri vsem tem volijo v sabor mažarona. — Tako dohajajo tožbe od vseh strani o gmo-tnem propadanju naroda in o izselitvi nje-govej na razne strani. Vse te tožbe pa se razglašajo po opozicijskih časopisih, kajti mažaronski ali vladni o tem molče, ker no-čejo očitno pripoznati neuspeha mažaronske politike. Ti časopisi molče tudi kakor zako-vani na vsak poziv opozicijskih listov glede kršenja nagodbe. Vladini časopisi ne omenjajo niti z besedico mažarizacije hr-vatskih imen na poštah in železnicah, niti so se zavzeli za odpuščene hrvatske usluž-bence pri železnicah; prepuščajo sploh vse mažarske samovolji ter nimajo toliko po-nosa in odločnosti, da bi se temu nasilju ustavili, četudi jim je sicer nagodba vedno na jeziku.

Mi sploh ne poznamo stranke, ki bi tako zanemarjala gmotne in politične koristi svo-

LISTEK.

Spomini na sv. deželo.

Pise Ivan Knific.
(Dalje.)

Slednjič nas je cerkvenik privedel na kraj, kjer se je vsedel na tla in rekel: »Kdor da tukaj-le bogat bakšiš, bo šel v nebesa«. Vrgel sem mu turško desetico. »Vi boste šli gorki tja gori«, se mi je za-hvaljeval. Vsi smo mu dali kak milodar, samo Mažar je bil trdosrden. »Ali Vi nočete iti v nebesa?« ga je izpraševal cerkvenik; Mažar pa mu je trdovratno odgovoril: »Za Vaše neumnosti jaz nimam denarja«.

Ko nam je cerkvenik povedal še mar-sikaj zanimivega, kar se je pa meni zdelo zelo neumno, — tudi Ali, čeprav mohame-danec, se je smejal, — smo zapustili Omar-jevo mošejo, prešli prostorno dvorišče in si ogledali mošejo El-Aksa. Bila je to nekaj krščanska cerkev s sedmerimi ladjami in še dandanašnji je zelo podobna cerkvi. V njej so nam pokazali dva stebra, ki stojita zelo blizu drug zraven drugega. »Kdor se splazi skozi ta dva stebra, bo šel gotovo v nebesa«, nas je zagotavljal cerkvenik. Spo-

gledali smo se. Vsi smo imeli upanje, da nam nebeško kraljestvo ne odide, — meni gotovo ne, — samo Mažarov rejni trebušek je svojemu gospodarju branil vhod v ne-besa.

Pod le-to mošejo so veliki obokani pro-stori; to so baje Salomonovi hlevi. V njih je redil, tako nam je razlagal cerkvenik, svojih 40.000 konj. »Tukaj da je prostora za 40.000 konj?« se je oglašil neverni Mažar, »še 4000 jih ne spravite semkaj«. Cer-kvenik je molčal in si mislil: Kmet je kmet!

Ko smo zopet prilezli na dan, smo splezali na mestno zidovje. Debelo je več kot dva metra, visoko pa tako, da se ti kar v glavi zvrti, če pogledaš navzdol, v dolino Jozafatovo. Lep je odhod tudi pogled na Oljsko goro, ki se razprostira pred nami.

V dolini Jozafatovi se bo vršila po-slednja sodba. Turki, ki so vse krščanske resnice preobrnil po svoje, pravijo tako-le: Od Oljske gore do Omarjeve mošeje bo napeta vrv, tenka kot las. Po tej vrvi bodo morale duše umrlih iti z ene strani na drugo stran. Pravične bodo podpirali njih angeli varuhi, da bodo v trenutku preko-račili to vrv; hudobni pa bodo strmoglavili

v peklenško brezno, ki se bo odprlo pod njimi. In tudi te turške verske resnice Mažar ni hotel verjeti!

Ogledali smo si še več drugih zname-nitosti haram eš šerifa, potem pa smo se poslovili od svojih spremljevalcev. Ali jim je v našem imenu stisnil v roke običajni bakšiš; vojak nam je salutiral, in odšli smo vsak na svojo stran.

XIII.

»Bakšiš, havadža!« Ob potoku Kidronu.

Lepega popoldneva je bilo, ko sva se s tovarišem g. Antonom namenila, da ideva na Oljsko goro. Saj je razen cerkve Božjega Groba za vernega romarja največja zname-nitost ravno Oljska gora, ki leži od Jeru-zalema proti vzhodu, in od katerega jo loči precej globoka dolina Jozafatova.

Po zakrivljenih ulicah sva dospela v nekaterih minutah do vzhodnih ali »Štefa-novih« vrat. Ustno izročilo namreč pripo-veduje, da so nedaleč od teh vrat Judje kamenjali diakona sv. Štefana; še sedaj ka-žejo skalo, ki nam naznanja kraj, kjer se je to zgodilo.

Pri mestnih vratih se cesta strmo za-vije navzdol v dolino, po kateri teče potok Kidron. Kakor na mnogih krajih v sv. de-želi, tako je še prav posebnost ob tej poti, ki vodi na Oljsko Goro, vsa polna beračev. Kakor pri nas na božjih potih, tako in še bolj nadležni so le-ti berači. Napol nagi otroci, razcapane ženske in pohabljeni možki kriče ob potu na vse pretege: »Maskin, ha-vadža!« (Siromaki smo, gospod!) V rokah nosijo plehnate posode in ti jih mole na-ravnost pod nos; zraven pa vpijejo: »Bakšiš, havadža, bakšiš!« (Milodar, gospod, milodar!) Saj sem imel že marsikje prilož-nost, da sem okušal, kako nadležni so be-rači, zlasti še v Egiptu; tako nadležnih pa gotovo ne dobiš nikjer, kakor so v sv. de-želi in prav posebno še ob Oljski gori. Od vseh strani ti vpijejo na ušesa; otroci ska-čejo krog tebe in te vlečejo za suknjo; ženske v raztrganih oblačilih lazijo celo pot za teboj, jokajo in stokajo v vseh mogočih načinih; reiren je pa vedno isti: Bakšiš, havadža! Še celo otroci, ki jih matere no-sijo v naročju, kriče v enomer: »Siš, šiš, šiš!« (Dalje prih.)

jega naroda, kakor hrvatska mažaronska stranka; zato jo pa tudi čaka prej ali slej strašni polom, žal, da pri tem trpi tudi hrvatski narod.

Iz deželnih zborov.

V koroškem dež. zboru je včeraj slovenski poslanec Grafenauer vprašal dež. predsednika, zakaj se še niso vršile nove občinske volitve v Rajžah, akoravno sta jih dež. vlada že 3. febr. 1901 in upravno sodišče dne 11. febr. 1902 razveljavila kot nezakonite. Na predlog posl. Einspielerja in tovarišev je dež. zbor dovolil še 4000 kron poškodovancem vsled toče. — V češkem dež. zboru se je včeraj vršila proračunska razprava. Poročevalec dr. Fořt obžaluje, da vlada premalo stori za zboljšanje žalostnih dež. financ. Ko bi se dosegla češko nemška sprava, potem bi bilo mogoče urediti državne in deželne finance. Zato je sprava nujno potrebna. Vsenemški posl. Brehm naglašja, da naj se namesto direktnih davkov vpelje progresivni dohodninski davek. Dalje trdi, da Čehi odvajajo Nemce v uradih in da dež. zbor nima pravice rešiti jezikovno vprašanje. Govornik izjavi v imenu svoje stranke, da bodo glasovali proti proračunu. Poslanec Bärnreither naglašja, da je poročilo preveč pesimistično, ker razmere niso še tako žalostne; treba je več poguma. — Štajerski dež. zbor je včeraj dovolil več podpor za šole in po toči poškodovane. Dež. zbor je pooblastil dež. odbor, da nadaljuje pogajanja z državo glede podržavljenja železnice Celje-Velenje. Dež. zbor je odobril računski zaključek dež. zaklada za l. 1900 ter pričel razpravo o proračunu za l. 1902. Razni govorniki so naglašali, da bodo vsled žalostnih dež. financ treba zvišati deželne priklade. Obžalovali so tudi, da pomanjkuje povsod živinozdravnikov; vlada bi morala ustanoviti srednje šole za živinozdravnike. Konečno je bil proračun odobren. Vsa potrebščina znaša 20.452.277 kron, pokritje pa 10.711.673 K. Primanjkljaj v znesku 9.740.604 K z naklado na pivo, z 10% užitnino, 45% priklado k direktnim davkom, s prispevkom drž. osebne dohodarine in z višjim posojilom 469.810 K. Glede v o l i v n e r e f o r m e je posl. Hagenhofer v imenu katol. konservativne stranke pisal dež. glavarju grofu Attems, da njegova stranka zahteva razširjenje volivne pravice in v kmečkih občinah tajne in direktne volitve. Ob enem pa stranka zahteva, da se primerno pomnoži število kmečkih poslancev. Ker pa večina dež. zbora zadnji zahtevi noče ustreči, zato hoče stranka glasovati za predloženo »reformo« le tedaj, ako se tudi število mestnih poslancev sedaj ne pomnoži. — To je povsem opravičena zahteva, in radovedni smo, kaj stori liberalna večina.

Tro- in dvodržavna zveza.

Ko je knez Bismarck dosegel zvezo med Avstrijo, Italijo in Nemčijo, sklenili so Francozi zvezo z Rusi kot protitežje. Letos se je trodržavna zveza obnovila. Gledé na to se poroča iz Rima: Vedno bolj prodira prepričanje, da je mogoče tesneje zblizanje tro- in dvodržavne zveze. Vse te zvezne države naglašajo, da hočejo ohraniti mir. Zakaj bi bila torej tudi ožja zveza vseh peterih držav nemogoča? Italijanska vlada v prvi vrsti deluje na to. Dokaz temu je potovanje italijanskega kralja v Peterburg. Pa še nova dejstva bodo dokazala, da ni več toliko nasprotij med evropskimi državami. Ako se združijo vse evropske države, potem je rešeno tudi vprašanje gledé vojnih troškov. Sedaj, ko preti gospodarska nevarnost od Severne Amerike, je pač nujno potrebno, da evropske države v gospodarske namene porabijo več dohodkov, nego pa za 5 milijonov vojakov in več tisoč vojnih ladij. Potovanje italijanskega kralja na ruski dvor je torej velike važnosti, ker se pričinja nova doba za Evropo. Vederemo!

Avtonomne carinske tarife.

Včeraj zjutraj so se na Dunaju zbrali zastopniki avstrijske in ogerske vlade, da dovrše tretje branje avtonomnih carinskih tarif. Obravnavam, katerih se udeležuje tudi avstrijski konzul v Berlinu, baron Ferstel, predseduje sekcijski načelnik Stibral. Obravnave bodo končane do sredi avgusta. Upanje je, da se doseže sporazumljenje v pre-

pornih vprašanjih. Ko je to delo končano, bodeta min. predsednika v lšlu vladarju poročala. Tudi gledé nagodbe z Ogrsko je več upanja v vladnih krogih.

Demonstracije v Parizu.

Po Parizu vre. Nasilstvo vlade proti kongregacijskim šolam razburja vse pravične ljudi. Ljudstvo je nejevoljno, da se na tak način hoče v »prosti republik« zatirati svoboda. Iz Pariza se poroča, da je včeraj razburjenje trajalo ves dan. V obližju cerkve Madeleine je prišlo do demonstracije. Število aretiranih znaša nad 300, vendar pa so jih le kakih 10 obdržali v zaporu. Za danes je pričakovati novih pojavov, ker je napovedano neko zborovanje kongregacijam v prilog.

Sultanov strah.

Sultan se je začel bati svojih lastnih vojakov in je zaukazal, da se morajo pravi topovi, s katerimi so se vadili do sedaj topničarski kadeti, zamenjati z lesenimi modeli! Istotako se morajo puške v vseh vojaških šolah zamenjati z lesenimi puškami. Na vseh carigradskih šolah pa se je odpravil zgodovinski pouk razun kronologije sultanov; pri onih pa, ki so umrli nasilne smrti, mora se način smrti zamolčati! In — vendar je »zgodovina učiteljica narodov«! Sultanu pa je seveda na tem ležeče, da se njegovi narodi ničesar ne nauče. Nadalje je sultan častnikom z dežele strogo prepovedal prihajati v — Carigrad.

Ako ima sultan že pred svojimi vojaki takov svet strah, potem seveda ni prav nič čudnega, da se še desetkrat bolj boji albanškega pretendenta Ivana Kastriota, kateri pride te dni baje v Albanijo. Sultan je vsled tega zaukazal, naj Kastrioto takoj primejo, dim stopi na turška tla in ga odvedejo v Carigrad, kjer ga — seveda, ako se jim posreči uloviti ga — skrajšajo za eno glavo. Med tem so že zaprli nekaj albanških odličnjakov, pri katerih so našli Kastriotovo proklamacijo, in jih bodo tožili radi veleizdaje.

Albansko vprašanje.

V Albaniji že od nekdaj viš. Turčija ni mogla nikdar zatreti upornih duhov bojevitosti in divjega prebivalstva v kršni Albaniji. Te dni so vstasi pod vodstvom beja Fahredina pri Leskovici ustavili pošto, katero so spremljali Albanci. Ker pa jim je Fahredin dopovedal, da hoče porabiti ves ukradeni denar za vstajo, so Albanci dovolili tatvino. Fahredin je pisma sežgal, 1000 turških funtov denarja pa si je prilastil ter zbežal pred turškimi vojaki. Sultan je nato ponujal Fahredinu čast generala in darove, ako hoče Turčiji služiti. Fahredin je ponudbo odklonil. Tudi bej Mali se pri Korici vspešno ustavlja turškim napadom. Ta dva poveljnika imata v strahu vso južno Albanijo. Knez Aladro Kastriota je zedinil vstaške poveljnike, da ob ugodni priliki proglasijo Albanijo za samostojno deželo. Albanski osrednji odbor je povabil vse podobore v Turčiji, Rumuniji, Dalmaciji, na Grškem in drugod, da odpošljejo zastopnike v Italijo, kjer hočejo določiti kandidata za albanski prestol. Knez Aladro Kastriota ima sicer precej upanja do prestola, a stvar ni še gotova.

Razmere na Kitajskem.

Neki diplomat, ki je več let bival v vzhodni Aziji, poroča: Zadnja evropska vojka proti Kitajcem je bil dober nauk. Mogočna kitajska cesarica je uvidela, da se evropskemu orožju njena armada ne more ustavljati. Sicer se tli med Kitajci sovraštvo proti tujcem, ali takih izgredov, kakor so bili l. 1900, se ni bati. Tedaj je kitajska vlada sama podpirala ustajo in ljudstvo je bilo razburjeno zaradi slabe letine. Polagoma se tudi Kitajci poprimajo preosnov.

Iz brzojavk.

S a š k i k r a l j je obolel na pljučnici. — S t e j n b o u m r l. Kakor javljajo angleški listi, je bivši predsednik oranjske republike, Stejn, tako bolan, da ni upanja, da bi okrevail. — I z P a r i z a se poroča: Pri zatvorjenju kongregacijske šole v Avenue Paomontier je prišlo do nemirov. Ko je Coppé prišel, klicala je množica: »Prostost! Svoboda!« Coppé in grof Urbani de Maillet sta bila aretirana. Tudi po drugih ulicah so

nemiri. — Angleški kralj Edward se je včeraj že na krovu svoje ladije nekoliko časa sprehajal. Iz Londona se pa poroča, da kralj še ni tako trden, da bi mogel prenesti napor slavnosti pri kronanju, zato se bode slavnost kronanja zopet preložila. — »Živela kraljica!« so v nedeljo Parižani klicali vojvodinji orleanski, bivši nadvojvodinji Droteji, ko se je peljala iz cerkve. Poklanjajo se ji razne deputacije.

Politika pri banketu — »inteligenca« komandira!

S Primskovega, 23. julija.

V Cerkljah je učiteljska konferenca iz rekla poslancu Jakliču »nezaupnico«. Tako šumi zdaj po liberalnih listih. Bore Jaklič! Bore katoliško-narodna stranka! Zdaj je po obeh. Hudo je res, toda ne za Jakliča in ne za katoliško-narodno stranko, marveč za učitelje in za učiteljice, katerih imena se beró pod neslanostmi, ki jih je priobčil ponedeljkov »Slovenec«. Čemu treba celemu svetu kazati, da nimajo nobenega razuma za politična vprašanja in nobenega takta? Čemu praviti celemu svetu: Mi in me smo v tovaršiji tistih čudnih zastopnikov učiteljskega stanu, ki so z vso silo agitirali po kočevskem glavarstvu proti Jakliču ob deželnozborskih volitvah; mi in me bi agitirale proti njemu, ko bi nastopil v kranjskem okraju.

Pamet, kje si? Rajše se vprašajte: Kdo se pa briga za nas — ponižne sluge in slugice liberalne misli — tod v kranjskem in doli v kočevskem glavarstvu? Ali si kaj pomagamo s tem, če svojo ničlo obkrožimo s čačkami kake nezaupnice nasproti možu, ki ga ljubi ogromna večina ljudstva njegovega volivnega okraja, ki ga spoštuje cela dežela, ki z bratskim zaupanjem vanj gleda veliko število slovenskih učiteljev in čegar nesebičnemu, poštenemu značaju se mora klanjati tudi nasprotnik?

Toda taka vprašanja so nemogoča, kjer ni razuma in takta. Takta, pravimo. Strogo strokovna konferenca, h kateri so dolžni priti vsi učitelji in učiteljice, se v navzočnosti vodja okr. glavarstva in okr. šol. nadzornika zlorablja za otroške politične demonstracije, ki nimajo z njo absolutno nobenega stika. Zakaj niso odposlali zaupnice Chamberlainu ali bratskega pozdrava dr. Krstiču?

Umljiva je ta breztačnost edino le, če se pozna njen vzpizoritelj — učitelj Grmek od Sv. Lenarta nad Loko. Ta mladenič premišluje visoko na griču, v hosti, kjer stoji njegova šola, »Slov. Narod« in tisto betvo izobrazbe, kolikor so mu je dali trije letniki učiteljske pripravnice, izpopolnjuje z branjem tega brunega lista in njegovih sodrugov. To mu očitno škoduje. Mladenič Grmek je namreč prišel do te nesrečne misli, da je on rojen za političnega voditelja cele velike doline — nečaj podobnega, kakor bi kak pastir na Smarni gori kandidiral za župana v Ljubljani. Svoje delovanje je osredotočil na pisateljskem polju. Dopisov — neumnih kot noč — je že obilo romalo od Sv. Lenarta v kranjski »otroški vrtec« in na ljubljansko »šintarsko njivo«. Pogum mu vkljub vsem porazom, ki jih je v političnem oziru v vseh slučajih doživel, vedno raste, ker mu — kakor se čuje — zvesto stoji na strani njegov okrajni šolski nadzornik — gospod Žumer. Spraviti ga hoče menda v železnike. Ta Grmek je sestavil igračico in jo med banketom v Cerkljah usiljeval v podpis. Bilo je pri tem dovolj zanimivih prizorov. Nekaj učiteljev in učiteljic je odločno odklonilo podpise vkljub vsem psovkam, ki so letele vanje. Drugod je pomagala beseda »Slomškar«, »Slomškarica«; to jih je spravilo v strah; če pa ni bilo drugače mogoče, so pa neodločneje obklopili Grmekovi sojunaki in jim tiščali pero v roke in jih silili, dokler se niso udali. Ko se je vse izvršilo, jih je več obupno tarnalo: »Kaj bo, če se zvedo naša imena po časopisih?« Kdor je bil poleg, je videl, da so razen par petelinov to neumnost, ki je razdrila vso kolegialnost in spridila vso zabavo, vsi drugi v srcu obsojali Grmeku in njegov nastop, sramovaje se svoje neodločnosti, s katero so se udali usiljivi predrznosti.

Javno pa vprašujemo zastopnika glavarstva Pirca in nadzornika Žumra: Ali menita vidva, da taki nastopi pospešujejo slogu med učiteljstvom in ugled do učiteljskega stanu? Ali nimata vidva dovolj takta, ali pa dovolj poguma, da bi ob priliki konference zabranila take neumnosti, potem ostanita rajši doma in prepustita konferenco Grmeku, sedež šolstva kranjskega okraja pa bodi odslej Dragobaček pod Mladim vrhom!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. julija.

Presvetli cesar se 31. avgusta pripelje v Trst, drugi dan se na ladiji »Mira-mar« odpelje k mornarskim vajam, ki bodo

trajale tri dni; dné 4. avgusta cesar obišče Pulj in se zveder povrne na Dunaj.

Izjava. Duhovščina mora vsakega dekana, zbrana pri konferenci »sodalitatis« na Vačah dné 23. t. m. odločno obsoja grdi napad liberalnega poslanca Ivana Hribarja na delovanje slovenske duhovščine v spovednici ter se izjavlja solidarno s katoliško narodnimi poslanci.

Dekan: Bizjan.

Občni zbor »Katoliškega tiskovnega društva« se je vršil danes ob 10. uri dopoldne v knjižnici knezoškofijske palače. Predsednik msgr. Zupančič konstatira sklepčnost ter naglašja, da je društvo tudi v zadnji upravni dobi krepko napredovalo ne le v dosedanjih svojih zavodih, ampak tudi s tem, da si je v Novem mestu ustanovilo novo naselbino. Pri tem ni vodil društva gmetni dobiček, ampak idealna važnost, katero ima tamošnja tiskarna z »Dolenjskimi Novicami«. Bilo je res potrebno, da je društvo prevzelo Krasjevo tiskarno, ker sicer bi jo bili dobili v roke liberalci. Predsednik se spominja mrtvih udov, zlasti pokojnega pokrovitelja kard. Missia in odbornikov dr. Fr. Lampeta in Roka Merčuna. Društvo je pristopilo tudi avstrijski zvezi lastnikov tiskarn, katera se bo razširila v večjo zvezo avstrijskih, nemških in švicarskih lastnikov tiskarn. Nato poroča tajnik vd. g. dr. Lesar o društvenem poslovanju. Natančno poročilo priobčimo v celeti. Pri volitvi novega odbora so bili izvoljeni gg.: Janez Flis, dr. Janez Janežič, Andrej Kalan, Matija Kolar, Anton Kržič, dr. Evg. Lampe, dr. Jož Lesar, dr. F. Čekal, dr. Jan. Krek, Jan. Novak, Luka Smolnikar, Jan. Sušnik, dr. Aleš Ušeničnik in Anton Zupančič. Ko po pravilih imenuje še presv. g. knezoškof kot pokrovitelj svojega zastopnika v odboru, se bo odbor konstituiral.

Klaverna »nezaupnica«. Poroča se nam: Učiteljstvo radovljiškega okraja je imelo svojo uradno konferencijo včeraj 23. jul. t. l. na Bledu. Pri obedu je »pooblastilo« učiteljstvo neko gospodično, da je iz »prijaznosti« nosila okrog nezaupnico našemu vrlemu tovarišu g. dež. posl. Fran Jakliču. Povdarjalo se je, da učiteljstvo našega okraja seglaša z nezaupnico, ki mu jo je odposlalo učiteljstvo kranjskega okraja. Naš g. Jaklič si naj te »nezaupnice« nikar preveč k srcu ne jemlje, kajti predno je dobila gospica podpise, izgubila je precej besedij, da je pridobila zlasti mlajše moči zase. Nekateri sploh niso vedeli, čemu se je treba podpisati. Tako je na pr. prašalo več gospic učiteljic: »Kaj pa to?« In gospica, ki je nosila okrog polo, je morala tolmačiti nekako tako: »Vidite, učitelj Jaklič je sramotil z udeležbo obstrukcije v naši dež. zbornici vse učiteljstvo; zato moramo posnemati učiteljstvo kranjskega okraja in g. Jakliču poslati nezaupnico.« In na to »pojasnilo« so sledili podpisi. — Sicer pa naj nikar ne misli naš vrli tovariš, da nima prijateljev v našem okraju; lepo število učiteljic in učiteljev ni šlo na limanec na laskave besede gospice »a polo«, ampak je odločno protestiralo proti nezaupnici. Slišalo se je tudi: »Le dajte semkaj polo; ampak jaz bom zapisal: »Živio Jaklič, živeli naši poslanci, ki so se edini potegnili za pravico zatiranih slojev.« — Nekateri udje okrajne konferencije, ki niso marali slediti stopinjam kranjskega učiteljstva, so bili očitno žaljeni. Konstatiramo to dejstvo, smo užaljeni, da smo prisiljeni javno protestirati proti omenjeni nezaupnici in kličemo našemu tovarišu Jakliču »slava«, da se je pridružil ob obstrukciji onim poslancem, ki so stali na strani našega naroda.

Prevz. knezoškof dr. Napotnik se mudi sedaj iz zdravstvenih ozirav v Gutenbrunn pri Hofgasteinu.

K protestnemu shodu narodno-napredne stranke. Glede na brzojavko, katero je poslal v družbi s potnikom tvrde J. C. Mayer tudi potnik podpisane tvrde na protestni shod narodno-napredne stranke, prosimo uljudno, da blagovoli slavno uredništvo sprejeti sledeče pojasnilo: Podpisana trdka svojim potnikom nikakor ne dovoljuje, da bi se v imenu tvrde udeleževali kakršnihkoli političnih demonstracij; nasprotno pa jim tudi ne more prepovedati, da to storé v lastnem imenu in kot zaseb-

niki, kajti mi prepuščamo vsakemu uslužbencu popolno svobodo svojega političnega mišljenja in prepričanja. Vseled tega tudi omenjene brzojavke ni pisati na rovaš podpisane tvrdke, temveč je bila to zgolj privatna emanacija zasebnika gospoda Pirnata, čije ton zamore tvrdka le obžalovati. — V Ljubljani, dne 24. julija 1903. — A. & E. Skabernó.

Razstava cerkvenih oblačil, ki tera je priredila bratovščina presv. Rešnjega Telesa, se bo letos otvorila slovesno v proslavo jubileja svetega očeta. V ponedeljek 28. t. m. bo v nunski cerkvi ob osmi uri sveta maša, katero bo daroval presvetli knezoškof. Po sveti maši bo daroval presvetli otvoril izložbo v svoji palači, in sicer v veliki sobani. Odprta bo razstava do konca tedna. Prijatelji cerkvene umetnosti in udje bratovščine presvetega Rešnjega Telesa so uljudno povabljeni, da si jo ogledajo ter vidijo, kako so se mali prispevski porabili. — Po razstavi se bodo vsa oblačila brezplačno razdelila cerkvam ljubljanske škofije.

Ljudski shod v Ljubljani, kate-rega so napovedali že razni listi, je spravi-že sedaj »leva z grivo« v nervoznost. To kaže, kak je liberalni lev. Zbodel ga je posebno članek v zadnjem »Slov. Listu«, s katerim se vabi ljudstvo v Ljubljano. Pravi, da se vedemo, kakor bi hoteli prisiliti vlado, da shod prepove. Ta je pa lepa! Pred tako prepovedjo vladu že danes naravnost svarimo. Ljudstvo pride v Ljubljano. Najbolj nas zanima v »Narodu« pogum tistih ljudi, ki so se nedavno že pred par sto delavci skrili za bajonete. »Narod« piše: »Ljubljanci se teh ljudi prav nič ne bojimo in če se ne bodo spodobno in ponižno obnašali (!), jih napodimo z mokrimi cunjami, da bodo bezlali po ljubljanskih ulicah kakor plahi zajci čez barje.« Dobro! Videli bomo, kdo bo bezlal! Vi ljubljanski liberalci, ki imate toliko »poguma«, zakaj niste 6. jul. sicali javnega ljud. shoda, dasi ste preje to v »Narodu« obljubili in bobnali zanj po celi deželi. Ali ste se bali, da Vas ljubljanski delavci z mokrimi cunjami ne napodé? »Lev z grivo« sedaj rjove, zadnjič je pa ponižen stal za — policaji. Da se takih levov nihče ne boji, to bode tudi pokazal naš ljudski shod. »Obnašanja« pa ljudstvu na tem shodu ne bodo predpisavali liberalci. To naj si tudi zapomni »lev z grivo«. »Lev« se dalje v »Narodu« tako le repenči: »Že to, da se sklicuje tak klerikalni shod v liberalno Ljubljano, razkriva, kaj hočejo klerikalci, namreč: naj mi začnemo protestirati, ker je klerikalni shod v Ljubljani vendar očitna provokacija«. — Ubogi »lev«! Na »protestnem« shodu je videl, kako malo Ljubljancev izmed 37.000 prebivalcev se je odzvalo njegovemu vabilu. Položaj je tak: Tudi večina Ljubljancev se udeležila našega ljudskega shoda. »Lev« bi tudi v Ljubljani ne imel že nobene politične grive, ako bi se dala vsem polnoletnim Ljubljancem volilna pravica v obč. zastop. Zato svetujemo: »Lev skrij se«, da ne bo tvoja blamaža z vsakim dnevom večja! Levova jeza pa bodi našim možem v bodrilo, da v ogromnem številu pridejo v Ljubljano na naš ljudski shod, kajti ni lepšega, kakor videti — leva za policaji.

»Narodov« manever z notranjskimi župani. Strašno se napenjajo liberalci, da bi nas spravili v strah. V neznatnem »Parlamentarju« so naslikali dr. Tavčarja kot »leva, ki grivo stresa«. Človek bi se res bal, ako bi naših liberalcev ne poznal. Nekak tak poskus, kakor s »Parlamentarjem«, so naredili sedaj z liberalnimi župani na Notranjskem, kjer edino imajo med županstvi še nekaj zaslonbe. Včerajšnji »Narod« pravi, da so notranjski župani zbrani predvčeršnjim v Postojni sklenili protest proti nastopu naših poslancev in pristavljajo: »Sledi 32 podpisov«. Ta »Narodov« manever je kaj jalov. »Narod« misli, da je protest podpisalo 32 notranjskih županov. Ti podpisi so večinoma podpisi liberalnih obč. svetnikov. Pred vsem zahtevamo, da se objavi imena teh 32, drugače »Narodu« ne verjamemo. Na Notranjskem pa je tudi nekaj liberalnih županov, ki imajo v obč. odboru katoliško-narodno večino. S takimi »pro-

testi« bodele le pomagali, da se nadaljuje odločna akcija, pod katero so zadnji čas pričeli padati raz županskih stolov notranjski liberalci. Na čigavi strani je ljudstvo, to kažejo volitve na Notranjskem.

G. dr. Sernec — ozdravljen. Štajerskega dež. glavarja namestnik gosp. dr. Jožef Sernec se je zdrav povrnil iz Gradca v Celje.

Delavska stanovanja. Vlada predloži načrt zakona glede oprostitve delavskih stanovanj od davčin in doklad vsem deželnim zborom.

Povodenj v Gorici so imeli v ponedeljek. Koren je divjal in spravi pod vodo, kar je dosegel. Ognjegasci so imeli mnogo opravila, da so pumpali vodo. Več stanovanj je bilo pod vodo, tudi na potu proti pokopališču. Tudi v okolici je voda napravila mnogo škodo.

Prijet anarhist. Potovalec okoli sveta Brandani je na zahtevo laške vlade bil včeraj prijel v Trstu, ker je anarhist.

Nesreča na železnici. Pri Vuhredu je vlak povozil 60letno Marijo Čern, hi je ostala na mestu mrtva.

Shod v Konjicah bo prihodnje nedeljo. Govorila bodeta gg. Anton Korošec in Ivan Rozman.

Pri nemški pevski slavnosti v Gradcu vojaška godba ne bo sodelovala. Tudi vojaštvo se slavnosti ne udeleži, pač pa se je baje udeleži — ces. namestnik grof Clary.

Nova šola. Iz Artič na Štajerskem se nam poroča: Dne 23. t. m. je bil ob lepem vremenu med pokanjem topičev polčen in blagoslovljen vogelni kamen za novo štiri-razredno ljudsko šolo. Zidarji in delavci pod nadzorništvom svojega delodajalca gosp. C. Scagnetti ja so na to pričeli z novo gradbo. Bog daj svoj blagoslov.

Zopet štrajk na vipavski železnici. Iz Ajdovščine se piše, da je opustilo okoli sto domačih delavcev delo pri nakladanju gramoz na vagone iz hudo-urnika Lokavšček za nasipanje proge iz Ajdovščine proti Gorici, ker jim podjetnik noče toliko plačati, kolikor zaslužijo.

Poročil se je včeraj v St. Jurju ob južni železnici g. dr. Anton Schwab, zdravnik v Celju, z gđ. Tončiko Kavčič.

Premembe pri lazaristih. C. gosp. Frančišek Kita k je imenovan superiorjem misijonske hiše sv. Jožefa pri Mariboru, dosedanji superior j. g. Frančišek Javšovec je prestavljen za superiorja v Ljubljano.

Velik slepar v Trstu. Tržaška policija išče zdaj nekega sleparja, kateri se je predstavljal kot sgr. Loncner, agent furlanske banke v Gorici. Imel je ponarejene dokumente, s katerimi si je pridobival zaupanje. Ponujal je v imenu banke kredit na hipoteke. Vsedlo se mu je več kreditov potrebnih Tržčanov. Eden je hotel 240.000 K, drugi 80.000 K, tretji 210.000 K itd. Loncner je zahteval po 60 h od 1000 K kot »takso«. Potem je prišel z nekim drugim, ki se je imenoval inž. Berkovič, češ, da je banka sprejela hipoteke in da gredo lahko vknjižiti posojila. Ko so to izvršili, so obema izplačali prizadeti po 200, po 120 K itd. Oba agenta sta izginila, prizadeti so šli v Gorico po denar, tam so pa izvedeli, da je vse skupaj le — sleparstvo.

Volilna preosnova na Štajerskem. Predloga o volilni preosnovi, katero so morali predvčeršnjim odložiti z dnevnega reda, ker ni bilo navzočih potrebno število poslancev, pride danes vnovič v razpravo.

»Narodni dom« v Trstu. Podrobni načrti za tržaški »Narodni dom« so že dovršeni. Arhitekt g. dr. Makso Fabiani, odlični naš rojak, ki je izdelal načrte, je došel danes z Dunaja v Trst.

Magistratna gospodujoča stranka v Trstu proti opozicijskemu listu. »Edinost« poroča, da se je italijanska liberalna večina mestnega sveta tržaškega sešla na privatno posvetovanje in je sklenila, da bo od sedaj najprej tožila vse tiste liste, ki bodo na »obrekovanje« način pisali o mestni upravi. Izjemo hočejo delati le s takozvanimi »libelli di professione«, t. j. tistimi, katerim da je »obrekovanje« jedini namen. Tu menijo bržkone list »Sole«.

Toče in nevihte. Iz šentlamberske občine se nam poroča: Že dne 10. in 11. t. m. je toča po naši občini in

okolici napravila mnogo škode. V torek dne 22. t. m. okoli 5. ure popoldne pa je začela padati kakor orehi debela. V pol ure je vse zmlatila, kar je bilo še ostalo na polju in vrtovih. Poljski pridelki so uničeni popolnoma, sadno drevje je tako okleščeno, da nekaj let ne bode rodilo. Uboga žival nima nobene zelene krme, ljudje nimajo živeža. — Iz domžalske okolice se nam dodatno poroča, da so bile zadnje dni ondi silne nevihte. V soboto zvečer je strela dvakrat udarila, vendar brez večje nesreče. V ponedeljek pa je vihar divjal, povelil žito in podrli več kozolcev; celo drevje je ruval s korenino. Tudi v torek je močno treskalo in deževalo. — Iz Moravč se nam poroča: Dan na dan imamo nevihte in se tresemo pred točo. Viharji, ki so napravili strah in škodo na sv. Gori ter podrli čez tristoletno lipo pred graščino na Brdu, so nam sicer prizanesli. Toda od tega ponedeljka dalje imamo vsako popoldne vihar z nalivi, strele in točo. V ponedeljek zvečer okoli 10. ure tresčilo je na Vrhpolju v Mahkotov kozolec, v nevarnosti je bila ob hudem viharju cela vas in le silnemu nalivu je pripisovati, da se požar ni razširil. Iz Moravč došlo gasilno društvo ni imelo opravila. V torek okoli 5. ure nastane zopet hud naliv; tudi toča se je usula, ki pa tu ni napravila škode. V občini Velka Vas, posebno v spodnjem delu bližje Save pa je zopet skoraj popolnoma uničila. Povodenj pa, ki je nastopila po naših travnikih, nam je oblatila otavo. Vkljub temu pa vedo nekateri veliko o rodovitnih njivah in lepih travnikih naše doline ter o velikih dohodkih, katere ti donajajo. Ubogi kmet pa bi vedel o tem govoriti drugače. Danes nam vsaj vreme obeta kaj boljšega. Ali je mar Falb res postal prerok, ko je napovedoval viharje za letošnje poletje? — V občini Kresnice je toča napravila 30.000 kron škode.

O prometu poštahranilništvom v mesecu juniju poroča uradna okrožnica, da se je 4.602 vložnikov v varčevalnem, 414 v čekovnem, 384 v nakazništvom (clearing) od-delku skupaj vložilo 1.905.982 krat za 502 179 584 K 46 h, od tega po naših krajih pride na Štajersko 96.792 krat za 14.508.491 K, na Koroško 29.744 krat za 4.446.462 K, na Kranjsko 24.494 krat za 4.499.641 K, na Primorje (Gorica-Gradiška-Istra-Trst) 38.994 krat za 7.784.562 K, a po Dalmaciji 14.841 vlog za 2.332.633 K. V minolem mesecu so pa vrnili vsega skupaj 526.216 krat za 505.747.045 K 50 h, od tega po Štajerskem 15.635 krat za 6.666.567 K, po Koroškem 4.414 krat za 1.598.831 K, po Kranjskem 3.913 krat za 2.212.283 K, po Primorji 8.797 krat za 2.023.996 K, po Dalmaciji 2.421 krat za 549.947 K. Od dne 12. jan., ko je zavod začel poslovati, pa do konca junija letos se je po državi vložilo 204.404.143 krat v skupnem znesku za 51.170.970 849 K 01 h, vrnilo pa 55.442.413 krat za 50.800.263.168 kron 71 h, tako je v blagajnici preostalo čistih 370.707.680 K 30 h.

Kotiček za liberalce. »Naši liberalci« so spravili liberalce iz uma. Podobni so petelinu, ki se gleda v zrcalu. Jezen kljuje v svojo lastno podobo. Tako se godi liberalcem, ko jim je »Obrambno društvo« pomolilo pred nos njihov dobro zadeti »konterfés«. »Narod« je začel pisati dolg odgovor na »Naše liberalce«. Prvo je, da jih imenuje »pamflet«. Pisec je pač pozabil, da kar je v knigi res pamfletičnega, to so vse ponatisi iz »lista inteligence«. Nato se je spravi nad papeževo nezmotljivost. On je namreč prepričan, da je proklamiranje papeževe nezmotljivosti dalo povod »Našim liberalcem«. Do takih umnih trditve pride liberalci, če ne ve kaj odgovoriti! Namestu da bi izkušal izpodbiti krepke dokaze te izborne knjižice, pa toži, da je papeževa nezmotljivost strašna nevarnost za vse države. Ko je ta predmet obdelal z znano temeljitostjo, pa se spravi nad rajnega kardinala Missio, kot bi bil ta »Naše liberalce« spisal. Ko se je mimogrede pomudil še pri svetem Ignaciju Loyolskem, pa pride do knjige same. Njegova kritika je tako klasična, da jo moramo tu ponatisniti: »O namenu tega spisa (»Naših liberalcev«) ni dvoma in da doseže spis svoj smoter vsaj v tistih nižavah, kjer vladata nevednost in tema, je tudi gotovo. Pri-povedovana neumnost priprostega slovenskega ljudstva je pač še velikanska, in če se more napredni stranki kaj po vsi pravici očitati, je to, da ni o pravem času začela dela za prosveto naroda. Zamudila je silno veliko in to se

mašuje danes na njej kaj bridko. Ko bi bili pred 25 leti začeli vojno proti klerikalizmu, bi bili danes vsi ti Jeglič in Šusteršiči nemogoči in tudi Saleharjev, Koblarjev in Ferjancičev bi bilo manj med duhovniki, kakor jih je danes. V brošuri »Liberalna vera« se dokazuje, da pristaši napredne stranke ne verujemo vsega, kar cerkev, in da je liberalizem podlost in sleparstvo, ki se more sprižniti in iz spovednice preganjati. Mi nimamo prav nobenega vzroka, prikrivati svoje stališče proti katoliški cerkvi. In zato hočemo na »Liberalno vero« odgovoriti s tem, da kar sami brez ovinkov povemo, kako je naše mnenje. To pa moramo klerikalcem pred vsem reči: da smo o tem, kar verjamemo, v verskem oziru ravno tako prepričani, kakor bi morali biti klerikalci o tem, kar baje sami verjamejo. In vendar zahtevajo klerikalci, naj mi respektiramo njihove nauke, kakor se naj respektira vsako pošteno mnenje, sami pa proglašajo naše prepričanje za podlost in sleparstvo. Kje je največja podlost in največje sleparstvo, kar ga je svet kdaj videl, se pokaže tekom teh člankov. — Torej glejte, kar so liberalci v 25 letih zamudili vkljub izbornemu šolskemu zakonu in neutrudnemu delovanju naprednega učiteljstva, to bodo zdaj vse popravili v nekaj člankih. Mi bomo tako prosti, da bomo svojim čitateljem priobčevali smetano liberalnega volčjega mleka. »Naše liberalce« pa priporočamo v temeljit premislek vsem naprednjakom in takim, ki hočejo naprednjaki postati. Stanejo 40 vinarjev. Glej, liberalci! Za 40 vinarjev imas toliko pameti v žepu, kakor vsi tvoji voditelji v glavi — in pa še nekaj več!

Ljubljanske novice.

Zopet ponesrečen ljubljanski kolesar. Klance od vasi Dobrepolje pri Brezjah do mostu je zopet zahteval svoj žrtve. Včeraj zvečer se je vozil po klancu Ljubljancan g. Albin Jakše, bivši uslužbenec južne železnice. Pridrli je na most, v katerega se je s toliko slo zaletel, da je zletel preko mostu v jarek in se ubil. Zlomil si je nogo in dobil smrtne rane po glavi. Prenesli so ga v ondotno mrtvašnico. Njegovi sorodniki so se danes za njim odpeljali na kraj nesreče.

Na čast vsem Anicam se vrši jutri dné 25. t. m. koncert v prijazni »Svica-riji«. Opozarjamo na današnji inerat.

Ne skakajte z električnih vozov. Anton Trček se je vozil po elektriški železnici. Pred Dachsovo gostilno v Florijanskih ulicah mu udari v nos prijeten duh in nakrat se mu vzbudi želja po izborni pijači in kuhinji, ki se dobi pri Dachsu. Takoj je bil njegov sklep storjen. Skočil je z voza, a padel, kakor je dolg in širok po trotoarju. Poškodoval se je močno na roki. Pri Dachsu so ga obvezali. Trček valed poškodbe ne more delati.

Pes tat. Pred kratkim je bila nekemu hlapcu na Dolenjski cesti ukradena ura in verižica iz njegove spalne sobe. Ukradel mu jo je — pes in zakopal v smeti.

Tat kumar. L. M. je bil danes zasačen, ko je prodajal na trgu kumare. Kradel jih je po vrteh.

Oder se je odtrgal. Danes zjutraj se je odtrgal pri deželnem dvorcu oder, na katerem so bili pleskarji. Odpel se je samo na enem koncu in so pleskarji zlezli v sobo skozi okno. Druge nesreče ni.

Društvena godba ima danes zvečer ob 8. uri koncert pri »Lloyd«. Vstopnina je za društvenike prosta, nečlani plačajo 15 kr. V soboto priredi godba na vrtu Au-rove restavracije koncert na čast vsem Anam. Začetek ob 8. uri. Vstopnina, kakor zgoraj označeno.

K vojaškim vajam se v soboto odpelje tukajšnji bataljon domačega pešpolka št. 17 v Celovec.

Bag iz bolnice. Ušel je nocoj iz deželne bolnice prisiljenec Fonda.

Schumijev zagrebški poslovodja Winter je popolnoma prost in se proti njemu ne bo v nobenem oziru kazensko postopalo.

Stavbinske vesti. Pred deželnim dvorcem polagajo asfaltni tlak. Dotična dela bodo gotova do srede avgusta. — V novo sodno poslopje se preselijo pomožni uradi deželne sodnije koncem tekočega meseca. — Sedemdeset delavcev je prišlo pretekli teden v Ljubljano. — Pred jezuitkim samostanom so položili kamenit tlak. — Nove hiše slovenskega delavskega društva so pod streho. — V spodnjih prostorih dež. dvorca stanujejo že stranke.

Vipavski Hrovatin je danes pred dežel. sodiščem pri vaklini obravnavi proti gosp. Perharcu zopet pogorel. Sedaj ima menda dovolj.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 13. do 19. jul. Novorojencev 23, mrtvorojencev 4, vmrlh 26; med njimi za vratico (davico) 1, jetiko 6, vnetjem sopolnih organov 3, valed samomora 1, za različnimi

boleznimi 15; med njimi 5 tujcev in zavodov 14; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer, za oslovskim (dušljivim) kašljem 1.

Razne stvari.

— **Najnovejša od raznih strani.** Stolpi se podirajo. Iz Turina se poroča, da je nevarnost, da se stolp mestne bolnice v Ivreji podre. Pričeli so ga radi tega podirati. — **Potop parnika „Primus“.** Iz Hamburga se poroča, da so bili vsi poskusi vzdigniti ponesrečeni parnik „Primus“ doslej brezuspešni. Neprestano prinašajo valovi mrtva trupla utopljenecv k bregu. Število utopljenecv mora biti več kot 109, ker je kapitan pri povratku vzel na krov še goste, ki niso bili člani pedskega kluba. Čuje se, da se je kapitan parnika „Primus“ včeraj sam usmrtil. Potrjena ta vest še ni. — **Kolera na Dunaju!** Provincijal usmiljenih bratov na Dunaju je naznanil dunajski policiji, da je neki 56letni mož v dunajski bolnici umrl na „cholera nostras“. Tako so se storile vse varnostne navedbe.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani

ima v petek, dné 25. julija, ob 1/6. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata redno javno sejo s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnje seje.
2. Naznanila predsedstva.
3. Naznanila tajništva.
4. Poročilo o prošnji občine Jesenice za dovolitev tedenskega semnja vsak torek.
5. Poročilo zborniških računskih pregledovalcev.
6. Poročilo o zborniškem računskem zaključku za l. 1901.
7. Poročilo o prošnji občine Preserje za preložitve letnega semnja od 8. na 15. junija vsakega leta.
8. Poročilo o prošnji občine Škocjan za pomnožitve letnih in živinskih semnjev.
9. Poročilo o načrtu izvršilne odredbe k zakonu z dné 25. februarja 1902, drž. zak. št. 49 o premembni in dopolnitvi obrtnega reda.
10. Poročilo o dovolitvi prispevka v podporo kranjskih udeležnikov tečaja za izobrazbo učiteljev risanja na obrtnih nadaljevalnih šolah, ki se ima vršiti leta 1903 na državni obrtni šoli v Gradcu.
11. Volitev zborniškega zastopnika v odbor obrtne nadaljevalne šole na Bledu.
12. Poročilo o prošnji za podelitev koncesije za pokopavanje mrličev.
13. Imenovanje zborniškega zastopnika v centralno komisijo za obrtno šolstvo.
14. Poročilo o vlogi nekaterih trgovcev in obrtnikov selške doline.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 24. jul. Danes zjutraj se je odpeljal ministerski predsednik Koerber k cesarju v Ischl k avdienci. Popoldne je potoval tja tudi Szell. Oba bosta cesarju poročala o nagodbenem vprašanju. Na Dunaju govore, da se reši nagodbeno vprašanje najbrže v smislu dosedanje skupnosti obeh državnih polovic.

Dunaj, 24. junija. Dunajski listi popisujejo včerajšnjo proračunsko debato v češkem deželnem zboru v tem smislu, da je na obeh straneh opaziti želja po pomirjenju.

Praga, 24. julija. Vsenemci izjavljajo, da se spravnih konferenc ne udeležijo prej, predno se ne uvede nemški državni jezik.

Draždani, 24. julija. V dvornih krogih se govori, da je bolehnost kraljeva vedno hujša. Bolan je na sru in zdaj se je prehladil ter ima precejšnjo mrzlico. Zagotavlja se, da smrtne nevarnosti ni, a pri njegovi starosti so mogoče resne komplikacije.

Rim, 24. julija. Pogreb kardinala Ledochowskega bode jutri ob 10. uri. Truplo bode počivalo na pokopališču v Varanu, srce pošljejo v rojstni kraj Gorki.

Berolin, 24. julija. Splošno se sodi, da nemški carinski tarif ne bo uveljavljen. Minister grof Posadowski je to že jasno izrekel.

Benetke, 24. julija. V židovskem delu mesta morajo podreti štiri hiše.

Bruselj, 24. julija. V Utrehtu se snidejo burski poveljniki pod predstvom Krugerja. Njegovi prijatelji mu svetujejo, naj se Buri združijo v odločno opozicijsko stranko, ki naj prvo priliko porabi, da se otresejo angleškega jarina.

Zofija, 24. julija. Bivši predsednik macedonskega odbora, Saratov, se je nenadoma vrnil sem in izjavlja, da je to v zvezi z bližnjimi dogodki v Macedoniji, na katere je popolnoma pripravljen.

Bolzan, 24. julija. Nemški shodi se izrekajo za nedeljivost Tirolske.

Pariz, 24. julija. Veliko razburjenje ljudstva zaradi silovitega zatvorjenja šol narašča. „La Croix“ pozivlja pariško prebivalstvo, naj se prihodnjo nedeljo snide na trgu „Place de la Concorde“ in naj gre odtod pred stanovanje predsednika republike v Elyseeju ter pred notranje ministerstvo protestirat.

Pariz, 24. julija. Včeraj zvečer so bile zopet demonstracije v prilog kongregacijskim šolam. Prišlo je tudi do neznatnih pretepov. Več oseb je bilo aretiranih. Listi poročajo, da je bil nek duhovnik nevarno zaboden. „Matin“ javlja, da število kongregacij, ki so se uprle Combesovi naredbi, baje ni veliko.

Pariz, 24. julija. Vlada namerava vovodinjo orleano iz političnih vzrokov iztirati iz dežele.

London, 24. julija. Kralj je toliko okreval, da bode v soboto predsedoval ministerskemu svetu. Chamberlain je izjavil v zbornici, da se dr. Leyds ne sme vrniti v Južno Afriko.

London, 24. julija. Določeno je, da pride angleški kralj 8. avgusta v London h kronanju. V torek na to bo revija mornarice.

Peterburg, 24. julija. V Charbinu v vzhodni Aziji je od 3. do 14. julija zbolelo za kolero 234 in umrlo 81 Rusov, Kitajcev je zbolelo 523 in umrlo 363.

Lissabon, 24. julija. V portugalskih kolonijah Benguela in v severnih okrajih od Benguele je vstaja.

Aleksandrija, 24. julija. V Muši je za kolero zbolelo 210, umrlo 147 oseb.

Pretorla, 24. julija. Po skoro dveh letnem odmoru je včeraj zopet izšel list „Ons Land“.

Arad, 24. julija. Zidarji stavkajo. Policija je nekaj stavkujočih zaprla.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barmetra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vlaga	Nabe	Padavina v 24 urah
23. 9. zveč.	735-7	17-4	sl. slab.	jasno	
24. 7. zjut.	737-3	13-8	sl. svzh.	megla	16-6
24. 2. popol.	735-8	24-9	sr. jvzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 17-3°, normale: 19-9°.

Dunajska borza

dné 24. julija.

Skupni državni dolg v notah	101-90
Skupni državni dolg v srebru	101-70
Avstrijska zlata renta 4%	121-55
Avstrijska krona renta 4%	99-75
Ogerska zlata renta 4%	121-30
Ogerska krona renta 4%	97-90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1607-—
Kreditne delnice, 160 gl.	679-75
London viza	239-67 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-02 1/2
20 mark	23-40
30 frankov (napoleonador)	19-05
Italijanski bankovci	94-20
C. kr. cekini	11-26

Največji in najstarejši slovanski zavod za pridobivanje vode na Avstrijskem.

Ant. Kunz,
c. in kr. dvorni zalagatelj
v Hrančič (Moravsko)
izdeluje

vodovode

za mesta, vasi, pristave, zavode, gradove, toplice, bolnišnice itd.

Ta trdka je izdelala kar more dokazati s pohvalnimi spričevili, vodovode že v 42 mestih, 510. občinah, na mnogih velikih posestvih in industrijskih zavodih.

Samodelni vodotežni stroji. — Najizvrstnejše vodne sesalke za kakoršnokoli daljavo. — Veterini motorji. — Samodelna korita za napajanje živali.

Na željo izdelamo vsakovrstne projekte in proračune po lastnih državnopotrjenih inženirih.

Ceniki zastoj in franko.
849 (28-2)

Tužnim srcem javljamo žalostno vest, da je umrl ljubljani soprog, oziroma oče, brat, tast in stari oče

Jakob Belec

po dolgotrajni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes, dné 23. julija 1902 ob tričetrt na 12. uri, v 76. letu starosti.

Pogreb pojde v petek, dné 25. julija 1902 ob 8. uri popoldne iz hiše žalosti v Šent Vidu št. 20 na župnijsko pokopališče.

Sv. maše zadušnice brale v župnijski cerkvi v Šent Vidu.

Blagega pokojnika priporočamo z pobožno molitev.

Šent Vid nad Ljubljano, dné 23. julija 1902.

Helena Belec roj. Skalar, soproga. — Anton Belec, sin. — Josipina Belec roj. Zavodnik, sinaha. — Marija Marolt roj. Belec, Franja Zavodnik roj. Belec, hčeri. — Mihael Belec, brat. — Barbara Belec, sestra. — Ivan Zavodnik, Lovrenc Marolt, zeta. — Karol, Antonina, Vida, Iva in Feliks Zavodnik, vnuki.

Venci se hvaležno odklanjajo.

879 (1-1)

Dobre ure cenó

s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v Mostu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatino Most (Brux) št. 234, Češko.

Dobre rem. ure iz nikla gl. 3-75
Prave srebrne rem. ure „5-80
Pristne srebrne verižice „1-20

Budilniki iz nikla „1-95
Moja trdka je odlikovana s s c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100-21

Sloveča pristna

Bizeljska naravna vina I

Gg. interesentom ponudim večjo množino lastnega pridelka l. 1901. in ob enem letošnjo trgateg, ob kateri je lahko kupec osebno navzoč ter odbira grozdje po svoji volji.

Prevzame se vino v nagrađu Bizeljskem proti takojšnjem plačilu.

Kupujem tudi vinske sode stare, a dobro ohranjene od 15 do 60 Hl.

Ponudbe na upravništvo „Slovenca“ pod šifro „Mengiška pivovarna“.

856 3-3

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 79

Posojilnični ali hranilnični knjigovodja

Išče službe v mestu ali na deželi.

Zmožen je slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. 260 2-2

Spričevala na zahtevo. Plača po dogovoru. Pisma naj se pošiljajo pod naslovom:

M. B. p. restante, Traevnik, Kranjsko.

VABILO

na

koncert

prirejen

na čast vsem Anicam

kateri se vrši dné 25. n.

v Švicariji

s sodelovanjem društvene godbe in pevskega društva „Ljubljana“.

V spored:

Godba, petje, koriandoli-korso in zažiganje umetnega ognja.

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 20 kr.

K mnogobrojni udeležbi najuljudneje vabi 877 (2-1)

F. Novak, restavrater.

Sprejem

učenca in učenko

v svojo trgovino z mešanim blagom. Moj naslov povč upravništvo „Slovenca“ 874 (2-1)

V najem se dá

dobro obiskana 873 (2-1)

gostilna

na deželi, v kamniškem okraju. Več se poizve pri upravništvu „Slovenca“.

Svarilo!

Kakor vse dobro najde posnemavce, tako novejši čas skuša nesolidna konkurenca škodovati staroslavni rogaški vodi (ki je last dežele Štajerske). Poydarjamo toraj, da je pristna rogaška kisa voda samo „templov vrelac“ in „Styria vrelac“. Paziti je torej vedno na napisni listek, ki nosi štajerski deželni grb (panter) v sredini pa na besede v zamašek vžgane: **deželna rogaška voda.** 786 (1-1)

V gostilni

„pri Zajcu“

na rimski cesti

bo jutri, v petek **večerni koncert**, kjer bode igral **damski orkester.**

Na mnogobrojni obisk vabi

875 (1-1) **Avgustin Zajec**, gostilničar.

Vabilo

na

redni občni zbor

posojilnice in hranilnice v Poljanah

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

koji se bode vršil

v nedeljo, dné 3. avgusta 1902 ob 3. uri pop. v zadrughih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1901.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

V Poljanah, dné 20. julija 1902.

Načelstvo.

Ker na dné 6. julija sklicani redni občni zbor radi prepiche udeležbe od strani zadrughnikov ni bil sklepčen, sklicuje se z zgorajšnjim vabilom drugi obcn. 856 3-3

koji pa bode sklepal brez ozira na število članov